

**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА**

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

за результатами анкетування здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
які навчаються за освітньо-професійною програмою
081«Право»

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ І РЕСПОНДЕНТІВ

Таке опитування є формою участі здобувачів вищої освіти у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та одним із механізмів реалізації студентоцентрованого навчання. Воно було анонімним і проходило онлайн.

Анкетування проведено у II семестрі 2022-2023 навчального року. Учасники анкетування – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою (ОПП) 081 «Право». Опитування проходило за анкетами: «Якість освітньої програми», «Якість освіти». Бланк анкети «Якість освітньої програми» містив 8 запитань стосовно змісту освітньо-професійної програми. Бланк анкети «Якість освіти» містив 34 запитання, три з яких – відкриті.

Аналіз відповідей респондентів здійснювався в цілому за освітньо-професійною програмою.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ЗА АНКЕТОЮ «ЯКІСТЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ»

В опитуванні взяли участь 96 здобувачів вищої освіти, які навчаються на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Право». Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості змісту освітньо-професійної програми представлені у Таблиці 1.

Таблиця 1

Оцінювання якості змісту ОПП «Право» здобувачами вищої освіти
(у відсотках)

№	Питання	Так (%)	Ні (%)
1.	Чи реалізовується за Вашою ОП вільний вибір дисциплін?	98,9	1,1
2.	Чи достатній обсяг практичної підготовки, закладений в ОП Вашої спеціальності?	73,7	26,3

3.	Чи порушується, на Вашу думку, логіка викладання дисциплін ОП Вашої спеціальності?	14,7	85,3
4.	Чи зустрічається дублювання змісту навчального матеріалу дисциплін ОП Вашої спеціальності	22,1	77,9
5.	Чи співпали Ваші очікування щодо ОП Вашої спеціальності з її реальним змістом?	90,5	9,5

Аналізуючи відповіді здобувачів вищої освіти на запитання анкети щодо відповідності змісту освітньо-професійної програми їхнім очікуванням, слід зазначити, що 90,5 % респондентів дали позитивну відповідь, що є підтвердженням високої якості змістової складової освітньо-професійної програми. Досліджуючи відповіді здобувачів на запитання анкети, можна зазначити, що 98,9 % опитаних здобувачів освіти відповіли, що в процесі реалізації освітньої програми здійснюється вільний вибір начальних дисциплін, а 73,7 % респондентів вважають достатнім обсяг практичної підготовки. Окрім того, 77,9 % опитуваних вказали на відсутність дублювання змісту навчальних дисциплін, що також підтверджує достатньо високий рівень якості змістового складника освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти запропонували включити до вибіркової частини освітньої програми такі дисципліни, як «Фінансова грамотність», «Банківське право», «Кримінальна психологія», а також збільшити практичну складову підготовки юристів. Поряд із цим надійшли поодинокі пропозиції виключити з освітньо-професійної програми такі дисципліни, як «Логіка», «Ораторське мистецтво», «Інформаційні системи та технології», «Безпека життєдіяльності та охорона праці», «Основи академічного письма», «Фінансове право», «Філософія», «Психологія» та деякі інші.

Варто звернути увагу на те, що здобувачі переважно пропонують виключити обов'язкові навчальні дисципліни, які входять до циклу дисциплін загальної підготовки. Поряд із цим, можна спостерігати відмінність оцінок здобувачами важливості отримання тих чи інших спеціальних знань в рамках освітньо-професійної програми. Так, хтось вважає, що «Фінансове право» (обов'язкову дисципліну циклу дисциплін фахової та практичної підготовки) варто виключити, а хтось – що відповідні знання є корисними, і їх варто вивчати в рамках вибіркової дисципліни

«Фінансова грамотність».

За результатами опитування сформовано такі пропозиції робочій групі ОПП щодо поліпшення змістового складника освітньо-професійної програми:

- розглянути можливість посилення практичної підготовки з дисциплін професійного спрямування та збільшення кількості годин, які відводяться на проведення практичних занять;

- вивчити питання щодо доцільності оптимізації переліку вибіркових дисциплін з урахуванням пропозицій здобувачів вищої освіти.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ЗА АНКЕТОЮ «ЯКІСТЬ ОСВІТИ»

В опитуванні взяли участь 74 здобувачі вищої освіти, які навчаються на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Право». Запитання анкети «Якість освіти» розподіляються за такими блоками: участь здобувачів вищої освіти у забезпеченні якості освітньої програми, якість оцінювання результатів навчання, якість викладання, організація та загальна підтримка освітньої програми.

Відповіді здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня на запитання блоку «Участь у забезпеченні якості освітньої програми» засвідчили, що здобувачі ще не повною мірою поінформовані про можливості і шляхи впливу на забезпечення якості освітньо-професійної програми, а також недостатньо залучені до цих процесів. Так, з твердженням «Здобувачі освіти мають можливість бути залученими до забезпечення якості освіти» цілком погодились 68,9% респондентів, частково погодились 27% опитаних. З твердженням «Можливість впливати на визначення змісту навчальної дисципліни» цілком погодились 12,3% респондентів, частково погодились 51,4% опитаних. Також з твердженням «Я маю можливість вільно обирати навчальні дисципліни» цілком погодились 89,2% респондентів, частково погодились 9,5% опитаних і лише 1,3% респондентів вважають, що не мають такої можливості.

Вважають, що мають можливість впливати на визначення змісту (набору дисциплін) освітньої програми, за якою навчаються, 32,4 % опитаних

здобувачів, а частково погоджуються з цим твердженням 51,4 % опитуваних, що у підсумку становить 83,8 % опитуваних. А не погоджуються з таким твердженням 16,2 % респондентів. Це свідчить про те, що переважна більшість здобувачів, які взяли участь в опитуванні, вважають, що тією чи іншою мірою вони, все ж таки, можуть впливати на визначення змісту освітньої програми.

Показовим є результат опитування щодо справедливості методів оцінювання та виставлення балів в університеті: 44,6 % респондентів повністю згодні з тим, що вони є справедливими; частково погоджуються з таким твердженням 48,6 % опитуваних; 6,8 % – вважають, що це не так. Таким чином, 93,2 % здобувачів, які взяли участь в опитуванні, тією чи іншою мірою погоджуються з тим, що методи оцінювання та виставлення балів в університеті є справедливими.

Важливими є результати опитування щодо ставлення викладачів до здобувачів під час навчання: 74,3 % респондентів відповіли, що воно було об'єктивним і неупередженим; частково погодились з таким твердженням 21,6 % опитуваних; не погодились – 4,1 %.

Також 54,1% опитаних вважають, що всі викладачі якісно пояснюють ключові поняття теми, 40,5% частково з цим погоджуються.

Аналіз відповідей респондентів щодо можливості отримання консультацій викладача з навчальних питань, свідчить про тісну співпрацю викладачів зі здобувачами вищої освіти. Так, 56,8% респондентів відповіли, що мають можливість швидко контактувати з викладачами, коли виникає така потреба, та 54,1 % респондентів вказали, що отримують достатньо підтримки і корисних порад щодо свого навчання. З твердженням, що отримують детальний відгук (зворотній зв'язок) про їх роботу, цілком згодні 63,5% респондентів, частково згодні – 29,7%.

З твердженням, що мають можливість оцінювати роботу викладачів, цілком згодні 52,7%, частково згодні – 27% респондентів, що у підсумку становить 79,7 % від загальної кількості опитуваних.

Виходячи з результатів анкетування, не повною мірою ефективним та зручним є розклад занять, які відвідують здобувачі: 39,2 % респондентів вважають його ефективним і зручним; 36,5 % – частково погоджуються з такою думкою і 24,3 % – не погоджуються. Таким чином, майже чверть

опитуваних повністю не задоволена розкладом занять, а більше ніж третині респондентів він не повністю підходить.

При цьому більшість опитуваних (52,7 % – повністю та 41,9 % – частково) визнають, що представники факультету швидко інформують здобувачів про будь-які зміни у навчальному процесі чи викладанні, тобто комунікація між здобувачами і представниками факультету є ефективною.

Серед сильних сторін університету здобувачі вищої освіти відмітили: професіоналізм, комунікабельність, компетентність і кваліфікацію викладачів, залучення здобувачів до наукової та практичної роботи, неупередженість викладачів та їх об'єктивне ставлення до кожного здобувача, прозорість системи оцінювання, доброзичливе середовище.

До слабких сторін університету здобувачі вищої освіти віднесли недостатнє матеріально-технічне забезпечення. Також було висловлене побажання створити сайт, де можна побачити бали здобувачів за всі іспити та заліки впродовж усіх років навчання, та веб-застосунок університету до смартфонів, де можна переглянути розклад занять в онлайн режимі.

Рекомендовано:

- на засіданнях кафедр звернути увагу викладачів на обов'язкове повідомлення на початку вивчення навчальної дисципліни системи та критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, політики курсу щодо вимог викладача, їхнього обов'язкового дотримання впродовж вивчення навчальної дисципліни;

- вивчити стан використання викладачами інноваційних технологій навчання у процесі викладання навчальних дисциплін; провести методичні семінари з проблеми застосування в освітньому процесі інноваційних технологій навчання.

Результати опитування здобувачів вищої освіти доведені до відома декана економіко-правового факультету, гаранта ОПП «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та завідувачів кафедр економіко-правового факультету – для обговорення на засіданнях Вченої ради факультету, кафедр, робочої групи, з метою подальшого вдосконалення та підвищення якості реалізації освітньої програми.

Керівник Центру забезпечення

якості освіти ОНУ імені І.І. Мечникова

Олена СМІНТИНА